

HULDENBERG

3040

Gemeentebestuur Huldenberg

adres: Gemeenteplein 1, 3040 Huldenberg
telefoon: 02/687 70 07
fax: /
e-mail: milieudienst@huldenberg.be
url: www.huldenberg.be

Korte landschapsbeschrijving

Regio: Groene Gordel - Dijleland
Deelgemeenten: Huldenberg, Loonbeek, Neerijse, Ottenburg, Sint-Agatha-Rode
Oppervlakte: 39,64 km²
Oppervlakteverdeling:
– Landbouwgronden: 58,12%
– Bossen: 18,39%
– Bebouwde gronden: 18,06%
– Andere: 5,43%

Het grondgebied van de gemeente Huldenberg bestaat uit een aaneenschakeling van bos- en landbouwgebieden, afgewisseld met enkele dorpskernen. Bepalend voor het landschap zijn het Margijsbos, de vallei van de Dijle, Laan en IJse, alsook het plateau van Duisburg.

Het Margijsbos is gelegen tussen Neerijse en Overijse, ten zuiden van Loonbeek op de oostelijke flank van de IJsevallei. Een oudere benaming is het Sergijsbos. Het Margijsbos is een historisch bos, het komt reeds voor op de Ferrariskaarten van het einde van de 18de eeuw. Een aantal holle wegen en taluds komen in het gebied voor. Het voorheen omgracht en gedeeltelijk ommuurd kasteeldomein is ingeplant aan de voet van de zuidoostelijke beboste helling van het IJsedal.

Het plateau van Duisburg is gelegen tussen de vallei van de Voer in het noorden en de vallei IJse-Dijle in het zuiden. Het ligt ten zuiden van Bertem en wordt begrensd door de woonkernen van Leefdaal, Vossem, Duisburg, Huldenberg, Loonbeek, Neerijse en Korbeek-Dijle. Het is in hoofdzaak een open agrarisch gebied met geïsoleerde bospercelen, hier en daar solitaire bomen en bermbegroeiing langs holle wegen en taluds. Nabij de valleien liggen talrijke bronnen.

Tot in de 19de eeuw werden er belangrijke oppervlakten ontbost. Het plateau bestaat voor 87% uit landbouwgronden, bijna uitsluitend akkers, terwijl de resterende oppervlakte wordt ingenomen door bosjes, holle wegen, bermen en graften. Betreffende flora liggen de zones met de grootste soortendiversiteit rond de bossen en de steilranden. Bodemerrosie en bodemverlies dreigen uit te groeien tot een ernstig probleem, nauw verbonden met de waterbeheersingsproblematiek.

Belangrijke habitats en landschapsstructuren

Waardevolle kwelder- en dotterbloemgraslanden komen voor in de Nellebeekvallei en te Ganspoel in het westen van de gemeente.

In het uitgestrekte landbouwplateau van Duisberg, in het westen van de gemeente, overwegen de pioniersvegetaties. Lineaire elementen zijn in het deelgebied goed vertegenwoordigd. Taluds en bermen zonder houtige gewassen hebben meestal een typische glanshavervegetatie. Plaatselijk hebben de bermen een soortenrijke vegetatie. De graslanden zijn meestal productief. De minder productieve kamgrasweiden zijn echter niet zeldzaam.

De IJsevallei is overwegend een beboste vallei. De bosvegetaties zijn goed ontwikkeld, dit vaak als ondergroei in en tussen oude populierenaanplanten. Elzenbroek en Ruigt-elzenbos zijn op een klein aantal plaatsen aanwezig (Margijsbos). Het merendeel van de bossen is te klasseren als Elzen-Essenbos (gelaagde bossen met voorjaarsflora). Bronbosvegetaties komen verspreid over kleine oppervlakten voor. De grootste oppervlakte vindt men in de omgeving van Margijsbos: goed ontwikkelde vegetaties met Goudveil en Reuzenpaardenstaart. Op de iets hogere gronden komen zure beukenbossen voor (Stokkembos) of eiken-haagbeukenbossen (Warandebos en Margijsbos). Delen van het Margijsbos zijn voedselarmer en kunnen beschreven worden als Eiken-Berkenbos. Op plaatselijk voedselarme en zure standplaatsen vindt veenmosontwikkeling plaats. Op andere plaatsen zijn ze kalkrijker. Behalve bosvegetaties zijn het vooral de vegetaties van vochtige tot natte ruigten die goed ontwikkeld zijn. Ze komen eveneens verspreid voor, met concentraties in de omgeving van Ten trappen, Stokkembos en Margijsbos.

In de Laanvallei komen halfnatuurlijke graslanden verspreid voor. Het zijn overwegend kamgrasweiden. Zeer zelden komen soortenrijk struisgrasgraslanden voor. Dit is vooral het geval in de omgeving van Tombeek. Perceelsranden hebben regelmatig vrij goed ontwikkelde glanshaver- of struisgrasvegetaties en de overgangen ertussen. In vergelijking met het plateau van Duisburg zijn ze zuurder. Braamstruwelen komen er frequenter voor dan op het plateau van Duisburg. De taluds zijn vaak begroeid met doornstruweel. De holle wegen, vooral buiten de invloed van akkerbouw, zijn van de best ontwikkelde van Vlaanderen. Deze hebben een eiken-haagbeukenvegetatie met o.a. Stijve naaldvaren.

Kenmerkend voor de vallei is dat halfnatuurlijke tot bijna natuurlijke vegetaties toonaangevend zijn. Alluviale bossen soms met brongemeenschappen, mesotrofe en nitrofiel elzenbroek zijn vooral in het smallere valleigedeelte prominent aanwezig.

De Laanvallei heeft zeer waardevolle halfnatuurlijke graslandvegetaties met o.a. Holpijp, Moerasstreepzaad, Dotterbloem, Adderwortel en Brede orchis. Bijzonder is ook dat de relatie met hogergelegen gronden vrij gaaf gebleven is, vb. in de omgeving van het Rodebos.

Op het plateau van Ottenburg, in het zuiden van de gemeente, komen vegetaties voor die gebonden zijn aan zandige bodems. In de akkerflora uit dit zich ondermeer door het voorkomen van Gele ganzenbloem. Onbemeste graslanden en bermen hebben vaak een struisgrasvegetatie met vb. Grasklokje, Muizenootje en Zandblauwtje. De droge bossen hebben kenmerkende vegetaties voor zure bodems met o.a. Bochtige smele. In het Rodebos komt de voor de regio grootste oppervlakte heidevegetatie voor, met behalve Struikhei ook Blauwe bosbes en Pijpenstrootje. De bossen zijn in hoofdzaak Beukenbossen. Op plaatsen met een zandige bodem ontwikkelt van nature eiken-berkenbos, maar meestal vindt men er een naaldhoutaanplant. Op voedselrijkere en vochtigere plaatsen komt eiken-haagbeukenbos voor. De bronbosvegetaties van het Rodebos zijn bijzonder waardevol. Het Rodebos herbergt ook kwetsbare soorten van zure schraalgraslanden zoals Betonie.

De uitlopers van de Doode bemde vertonen een mozaïek van alluviale bossen, dotter- en glanshavergraslanden, rietlanden en zeggenvegetaties.

3040

4

